

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “УКРАЇНЬСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ І СУЧАСНІСТЬ” 23–25 квітня 2013 року

23–25 квітня 2013 р. в Інституті української мови НАН України в рамках VII Всеукраїнського фестивалю науки відбулася дев'ята Міжнародна наукова конференція “Українська термінологія і сучасність”, присвячена широкому колу теоретичних і практичних проблем термінології, серед яких – теорія, історія та методологія термінознавства; функціональне і когнітивне термінознавство; галузеве термінознавство – термінологія гуманітарних і природничих наук, зокрема лінгвістики, медицини, біології, хімії, математики, фізики, техніки, наук про Землю та Космос, суспільних наук тощо; прикладне термінознавство – теорія термінографії і практика укладання галузевих словників, термін як об'єкт лексикографічного опису, термін і проблеми унормування, перекладу та міжмовної гармонізації, термін у системі освіти, культура фахової мови.

Учасників конференції привітав директор Інституту української мови д.філол.н., проф. П. Ю. Гриценко, академік, віце-президент НАНУ, д.фіз.-мат.н., проф., заслужений діяч науки і техніки України А. Г. Наумовець (Інститут фізики НАНУ), академік НАМНУ, чл.-кор. НАНУ, д.мед.н., проф., президент Світової федерації українських лікарських товариств, почесний президент Всеукраїнського лікарського товариства, заслужений діяч науки і техніки України Л. А. Пиріг (Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Шупика МОЗ України). З вітальними словами звернулися академік НАНУ, д.біол.н., проф., заслужений діяч науки і техніки України Д. М. Гродзинський (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАНУ), чл.-кор. НАНУ і НАНМУ, д.мед.н., проф. І. С. Чекман (Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця), чл.-кор. РАН, д.філол.н., проф. В. О. Виноградов (Інститут мовознавства РАН), к.філол.н., проф., пр.н.с. В. К. Щербін (Центр системного аналізу і стратегічних досліджень НАН Білорусі), к.філол.н., проф. Л. О. Симоненко (Інститут української мови НАНУ).

Новий формат організації та проведення конференції передбачив також презентації термінологічних словників, покажчиків, монографій зі всієї України. Учасники конференції – провідні мовознавці й фахівці різних галузей знань України, Росії, Білорусі, Польщі, Словенії, термінологічні здобутки яких відбито в цьому фаховому виданні, яке доповнили нові рубрики, зокрема: “Консультації”, “Рецензії”, “Наукова хроніка”, “Дисертаційні теми з термінології”, а також відомості про авторів. Конференція, зорганізована за 7 секціями, пройшла на високому науковому рівні завдяки зусиллям працівників Інституту української мови, який очолює д.філол.н., проф. П. Ю. Гриценко, Комітету наукової термінології (голова – академік НАНУ, д.біол.н., проф. Д. М. Гродзинський), відділу наукової термінології Інституту української мови НАН України під керівництвом завідувача д.філол.н. В. Л. Іващенко (співробітники – к.філол.н., проф. Л. О. Симоненко,

к.філол.н. — Л. В. Туровська, І. А. Казимирова, Н. О. Яценко; мол.н.сп. — Л. М. Василькова, О. О. Коляденко, Л. А. Халіновська, І. В. Шматко).

Цьогорічна конференція продовжила традиції восьми попередніх конференцій, які проходили впродовж 1996–2009 рр. та за активної участі зарубіжних термінознавців поступово змінили статус Всеукраїнських на Міжнародні.

Перша Всеукраїнська наукова конференція “Українська термінологія і сучасність” відбулася в Інституті української мови НАН України у 1996 році. Вона збрала науковців різних галузей знань, що вболівають за долю рідної мови, розвиток наукової термінології на питоמו народній основі. Проблематика доповідей, представлених на конференції, виявилася багатогранною, починаючи від історії формування окремих терміносистем до цілісної терміносистеми української мови, до проблем її уніфікації та унормування.

У 1997 році друга Всеукраїнська наукова конференція “Українська термінологія і сучасність” була присвячена актуальним питанням сучасного термінознавства й охопила такі напрями наукових пошуків: історія, стан і перспективи розвитку української термінології, проблеми її унормування і стандартизації, термін і проблеми перекладу й транслітерації, термінологічна лексикографія.

Третю Всеукраїнську наукову конференцію “Українська термінологія і сучасність” (1998 р.) присвячено 80-річчю Національної академії наук України, яка з перших днів свого існування активно сприяла розбудові української наукової термінології. За матеріалами конференції видано збірник наукових праць за такою ж назвою. Тематика цього видання охоплює актуальні проблеми українського термінознавства, пов’язані з історією, сучасним станом та перспективами розвитку української термінології, проблемами її унормування, стандартизації та впровадження у професійну освіту, з термінологічною лексикографією.

Дискусії перших трьох конференцій відбито в тезах доповідей (відп. ред. к.філол.н. Л. О. Симоненко).

Четверта (2001 р.) і п’ята (2003 р.) Всеукраїнські наукові конференції “Українська термінологія і сучасність” своєю тематикою виголошених доповідей і проблематикою порушених у них проблем засвідчили велике розмаїття навколишнього світу кінця ХХ — початку ХХІ ст. Доповіді учасників конференції присвячені вивченню термінології і традиційних наукових галузей знань, і новітніх сфер людського пізнання (прогностика, інвестиційна політика, комп’ютерні технології тощо). Різновекторність поглядів на впорядкування вже сформованих і розбудову новостворюваних терміносистем, наукова змістовність і всебічна осмисленість — все це містить збірник наукових праць “Українська термінологія і сучасність”, виданий за матеріалами конференції, структурованими за рубриками: “Теорія, стан та перспективи розвитку української наукової термінології”, “Термінологія економічної та фінансової сфер”, “Термінологія природничих наук та інформаційних технологій”, “Термінологія гуманітарних наук”, “Термінологія лексикографії”, “Термінологія в навчальному процесі”.

Шоста (2005 р.), сьома (2007 р.) та восьма (2009 р.) Міжнародні наукові конференції “Українська термінологія і сучасність” сприяли поглибленому розгляду важливих теоретичних і практичних проблем українського, російського та білоруського термінознавства, що знайшло відбиття у відповідних наукових фахових виданнях, затверджених постановою Президії ВАК України від 12.06.02. № 1–05/6 (Бюлетень ВАК України. – 2002. – № 9. – С. 8). За матеріалами цих конференцій, зберігаючи традиції, видавався збірник наукових праць “Українська термінологія і сучасність”, а незмінними членами редакційної колегії впродовж десятка років були: к.філол.н., проф. Л. О. Симоненко (відп. ред. до 2009 р.), чл.-кор. НАН України, д.філол.н., проф. В. В. Німчук, чл.-кор. НАН України, д.філол.н., проф. С. Я. Єрмоленко, д.філол.н., проф. К. Г. Городенська, д.філол.н., проф. П. Ю. Гриценко, д.філол.н., проф. О. О. Тараненко, д.філол.н., проф. Т. Р. Кияк, к.філол.н. Л. В. Туровська.

Зазначимо, що вагомим досягненням усіх проведених термінологічних конференцій став своєрідний діалог поколінь, що відбувся завдяки активній участі в заходах не лише молодих дослідників, але й досвідчених фахівців академічних та освітніх установ.

Н. О. ЯЦЕНКО